

небезпеки експлуатованих ним об'єктів з урахуванням запроваджених заходів щодо запобігання виникненню і розвитку аварій.

Основи декларування промислової безпеки небезпечних виробництв визначають Закони України «Про захист населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру», «Про об'єкти підвищеної небезпеки», а також нормативно-правові акти Кабінету Міністрів України, зокрема, Постанова № 956 від 11 липня 2002р. «Про ідентифікацію та декларування безпеки об'єктів підвищеної небезпеки».

Відповідно до цих нормативно-правових актів розроблення декларацій промислової безпеки передбачає:

- всебічну оцінку ризику аварій і пов'язані з ними загрози;
- аналіз достатності запроваджених заходів щодо запобігання, забезпечення готовності організації до експлуатації ПНО;
- розроблення заходів, спрямованих на зниження масштабів наслідків аварій і розміру збитків, завданих у разі аварії;
- обов'язковість розроблення декларації промислової безпеки ПНО;
- розробку декларації промислової безпеки у складі проектної документації на будівництво, розширення, реконструкцію, технічне переоснащення, консервацію і ліквідацію небезпечного виробництва;
- затвердження керівником організації, яка експлуатує об'єкт підвищеної небезпеки, декларації промислової безпеки.

ДЕРЖАВНА ЕКСПЕРТИЗА, НАГЛЯД І КОНТРОЛЬ ОБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Г. О. СІРИЙ-КОЗАК, студентка групи У-41 факультету філології та журналістики

*А. Ю. ЦИНА, д-р пед. наук, проф., завідувач кафедри виробничо-інформаційних технологій та безпеки життєдіяльності - науковий керівник
Полтавський національний педагогічний університет
імені В.Г. Короленка, м. Полтава*

Згідно із Конституцією України кожна людина має право на підприємницьку діяльність, яка не заборонена законом [1, с. 24]. Право без обмежень здійснювати діяльність, яка не заборонена законодавством і не суперечить йому, становить один із визначальних принципів господарювання. При цьому, держава, відповідно до статті 42 Конституції України, захищає права споживачів, здійснює контроль за якістю і безпечністю продукції та усіх видів послуг і робіт [1, с. 24].

Система державного нагляду та контролю в Україні на сьогоднішній день перебуває в процесі становлення. Однією з першочергових проблем державного нагляду та контролю в Україні є вдосконалення нормативно-правової бази.

Державна експертиза об'єктів господарювання – це структурний підрозділ центрального апарату Міністерства праці та соціальної політики

України, який здійснює контроль за виконанням законів і норм [3, с. 3]. Основним його завданнями є забезпечення реалізації державної політики у сфері соціального захисту працівників, зайнятих на роботах із шкідливими і важкими та особливо шкідливими і особливо важкими умовами праці на підприємствах, в установах і організаціях усіх форм власності та фізичних осіб, які використовують працю найманих працівників. Підрозділ проводить **державну експертизу умов праці на підприємстві, експертизу обґрунтованості пропозицій**, поданих заінтересованими міністерствами або іншими центральними органами виконавчої влади **щодо внесення змін до списків виробництв, робіт, професій, посад і показників, зайнятість в яких дає право на пенсію за віком на пільгових умовах, експертну оцінку умов праці на робочих місцях з метою розв'язання спорів** між роботодавцем і працівниками з питань, пов'язаних із визначенням права та наданням пільг і компенсацій за роботу із шкідливими умовами праці, експертизу проектів нормативно-правових актів з охорони щодо їх відповідності вимогам законодавства з питань соціального захисту працівників, зайнятих на роботах із шкідливими умовами праці, приймає участь в їх розробці [3, с. 5].

Держава здійснює контроль і нагляд за господарською діяльністю суб'єктів господарювання у таких сферах: збереження та витрачання коштів і матеріальних цінностей суб'єктами господарських відносин; фінансових, кредитних відносин, валютного регулювання та податкових відносин; цін і ціноутворення; монополізму та конкуренції; земельних, водних відносин і лісового господарства; виробництва і праці; споживання; зовнішньоекономічної діяльності. Способи здійснення державного контролю спрямовані на збір або отримання інформації і найчастіше реалізуються за допомогою проведення перевірок діяльності, шляхом витребування документів або опитування певних осіб [2, с. 1].

Отже, для того, щоб в Україні забезпечити законне і продуктивне господарювання, необхідно контролювати всі процеси, пов'язані із діяльністю органів і об'єктів господарювання. Контроль та нагляд з боку держави за діяльністю господарюючих суб'єктів, за дотриманням ними норм і приписів законодавства, правил та стандартів, якістю виробленої продукції та наданих послуг залишається одним з важливих заходів у реалізації завдань та функцій держави.

Література

1. Конституція України. – Київ : Гнозис, 2004. – 36 с.
2. Костенко О. Правові аспекти здійснення державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності / О. Костенко // Юридичний журнал : [електронний ресурс]. – Режим доступу:
<http://www.justinian.com.ua/article.php?id=3525>
3. Постанова № 357 від 1.12.1990 р. «Про державну експертизу умов праці: : [електронний ресурс]. – Режим доступу:
<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/357-90-%D0%BF>